

تأثیر ساختار اداری ایران باستان بر دیوانهای حکومتی پس از اسلام

حسن رحیمی (روشن)

عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه بوعلی سینای همدان

چکیده

ادارات، یا به اصطلاح قدیمی آن، دیوانها، ابزار اجرایی حکومت ها، می باشند. کشور هایی که در طول تاریخ به درجاتی از پیشرفت در زمینه های متفاوت رسیده اند؛ از یک دیوانسالاری منظم و کارآمد بر خوردار بوده اند. تمدن اسلامی در چند قرن نخست پس از اسلام، دارای دیوانسالاری وسیع و منظمی بود. با توجه به سابقه اعراب مسلمان در قبل از اسلام که در آن جامعه مدنی، شکوفایی چندانی نداشته و مردم قبایل به حالت بدوی زندگی میکردند این پرسش پیش می آید که دیوانسالاری اسلامی بر اساس چه الگویی بوجود آمده بود. این مقاله بر این باور است که مسلمانان از سیستم دیوانی ایرانی الگوبرداری کردند و توانستند ضمن باز تولید آن با کمک ایرانیان مسلمان و انطباق آن با ارزشهای جدید بنیان گذار یک تمدن جدید باشند.

کلید واژه ها: ایران، ایران باستان، تاریخ ایران، دیوانهای حکومتی، اسلام و ایران